EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 408 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

Rekomendacijos dėl TARYBOS SPRENDIMO

kuriuo įgaliojama pradėti Europos Sąjungos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės derybas dėl Europos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, bendros sanitarijos ir fitosanitarijos erdvės ir dėl Jungtinės Karalystės ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų susiejimo

PRIEDAS

ABIEM SUSITARIMAMS SVARBIOS INSTITUCINĖS NUOSTATOS

1. Numatomų sudaryti susitarimų įgyvendinimui turėtų būti taikomi bendri valdymo mechanizmai. Šiems mechanizmams turėtų tekti tinkamas vaidmuo per procedūras, kuriomis užtikrinamas kintančių Sąjungos teisės aktų įtraukimas į Jungtinės Karalystės teisinę tvarką pagal dinamiško suderinimo principą. Komisija užtikrina, kad būtų įtrauktos vienašališko susitarimų nutraukimo nuostatos.

Bendrieji principai

2. Bendromis institucinėmis nuostatomis turėtų būti siekiama užtikrinti, kad, kai tai aktualu, santykiams su Jungtine Karalyste tose srityse, kurioms taikomi susitarimai, visada būtų taikomos tos pačios taisyklės kaip ir taikomos Sąjungos vidaus rinkoje ir kad jų aiškinimas ir taikymas nesiskirtų.

3. Turint omenyje šį tikslą, institucinės nuostatos turėtų atspindėti ir apimti toliau nurodytus esminius principus ir elementus.

Dinamiškas suderinimas

4. Bendromis institucinėmis nuostatomis turėtų būti užtikrinta, kad Jungtinė Karalystė visada dinamiškai taikytų visą kiekvieno susitarimo tikslams aktualų Sąjungos *acquis*. Susitarimuose turėtų būti išvardijamas pasirašymo metu galiojantis Sąjungos *acquis*. Vėlesni aktualūs Sąjungos teisės aktai į atitinkamą susitarimą turėtų būti įtraukiami pagal tam skirtus mechanizmus. Šalių pareiga turėtų būti užtikrinti, kad jungtinis komitetas naujus aktualius Sąjungos teisės aktus į atitinkamą susitarimą įtrauktų kuo greičiau po jų priėmimo, jei įmanoma, per nustatytą terminą. Jei termino nesilaikoma, Šalims turėtų būti suteikiama galimybė tokį atvejį pateikti nagrinėti ginčų sprendimo tvarka.

5. Abiejuose susitarimuose dinamiško suderinimo principu turėtų būti užtikrinta, kad tos pačios į susitarimo taikymo sritį patenkančios taisyklės būtų taikomos vienu laiku. Be to, susitarime dėl bendros sanitarijos ir fitosanitarijos erdvės turėtų būti nustatyta, kad tam tikros Sąjungos teisės nuostatos, įskaitant neatidėliotinas priemones ir gyvūnų, augalų ir prekių įvežimui į Sąjungą iš kitų pasaulio šalių taikytinas priemones, būtų nedelsiant taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, ir jos teritorijoje.

6. Susitarimu dėl bendros sanitarijos ir fitosanitarijos erdvės Jungtinei Karalystei turėtų būti suteiktos tokios pat galimybės imtis tikslinių veiksmų savo biologiniam saugumui ir visuomenės sveikatai apsaugoti, kaip ir valstybėms narėms pagal Sąjungos teisę. Be to, į susitarimą gali būti įtrauktas trumpas dinamiško suderinimo ir vienalaikio taikymo principų ribotų išimčių sąrašas. Išimtis turėtų būti patvirtinta tik tuo atveju, jei: i) dėl jos Jungtinėje Karalystėje, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, netaikomi žemesni standartai nei nustatytieji atitinkamose Sąjungos taisyklėse; ii) ja nesiremiama siekiant apriboti arba kitaip neigiamai paveikti Sąjungos teisę atitinkančių Sąjungos kilmės gyvūnų, augalų ir prekių įvežimą į Jungtinės Karalystės teritoriją; iii) ji nepažeidžia principo, kad į Sąjungą gali būti įvežami tik Sąjungos teisę atitinkantys gyvūnai, augalai ir prekės.

Sprendimų formavimas

7. Nė vienu susitarimu Jungtinei Karalystei neturėtų būti suteikta teisė dalyvauti Sąjungos sprendimų priėmimo procese. Tačiau Jungtinė Karalystė turėtų būti ankstyvame etape įtraukta į Europos Sąjungos teisės aktų sprendimų formavimo procesą ir tinkamai, kaip šalis, kuri nėra Europos Sąjungos narė, prie jo prisidėti tose srityse, kurioms taikoma dinamiško suderinimo ir vienalaikio taikymo pareiga. Europos Komisija turėtų konsultuotis su Jungtine Karalyste ankstyvame politikos formavimo etape. Šios teisės neapima dalyvavimo Tarybos ar jos parengiamųjų organų darbe.

Vienodas Sąjungos *acquis* aiškinimas ir taikymas

8. Institucinėmis nuostatomis turėtų būti nustatyta Šalių pareiga tarpusavio santykiuose aiškinti ir taikyti Sąjungos teisę taip, kaip ji aiškinama ir taikoma Sąjungoje. Tam reikia, kad susitarimuose nurodyti Sąjungos aktai ir susitarimų nuostatos, jei jų taikymas yra susijęs su Sąjungos teisės sąvokomis, būtų aiškinami ir taikomi pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką tiek prieš pasirašant atitinkamą susitarimą, tiek jį pasirašius.

Ginčų sprendimas

9. Institucinėmis nuostatomis turėtų būti užtikrinta, kad ginčus dėl susitarimų aiškinimo ar taikymo Šalys galėtų perduoti spręsti pagal nustatytuoju Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime pagrįstą ginčų sprendimo mechanizmą, jei jungtiniame komitete taikaus sprendimo nepavyksta rasti. Ginčų sprendimo mechanizmas turėtų apsaugoti išimtinę Europos Sąjungos Teisingumo Teismo kompetenciją aiškinti Sąjungos teisę. Tuo tikslu arbitražo teismas turėtų privalėti dėl visų Sąjungos teisės klausimų (be kita ko, dėl Sąjungos teisės sąvokų ar nuostatų) kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, kad šis priimtų sprendimą, kuris arbitražo teismui turėtų būti privalomas.

Tinkamos Sąjungos interesų apsaugos priemonės ir susitarimų tarpusavio ryšys

10. Veiksminga tinkamų priemonių sistema turėtų užtikrinti vidaus rinkos vientisumą arbitražo teismo sprendimo nesilaikymo atveju. Visų pirma arbitražo teismo sprendimo nesilaikymo atveju taikytina procedūra turėtų apimti galimybę, be kita ko, atitinkamame susitarime arba kitame galiojančiame Šalių susitarime, imtis tinkamų priemonių Sąjungos interesams apsaugoti.

Atitiktis Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimui

11. Nepažeidžiant 1–10 dalyse išdėstytų nuostatų, susitarimai turėtų būti grindžiami Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime nustatyta institucine sistema, visų pirma kiek tai susiję su Partnerystės tarybos vaidmeniu.

12. Į susitarimus turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad, kaip numatyta Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime, ir toliau būtų galima imtis kryžminių atsakomųjų veiksmų tarp naujų susitarimų ir sričių, kurioms taikomas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas.

13. Susitarimais turėtų būti užtikrintas Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo sąlygos dėl apsaugos priemonių (Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 773 straipsnio) taikymas.

14. Naujiems susitarimams turėtų būti taikomos Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatos dėl esminių elementų (Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo 771 ir 772 straipsniai).

15. Naujiems susitarimams prieštaraujančios Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatos neturėtų būti taikomos.

SUSITARIMAS DĖL BENDROS SANITARIJOS IR FITOSANITARIJOS ERDVĖS

Teritorinė taikymo sritis

16. Sąjungos atveju susitarimas turėtų būti taikomas teritorijoms ir teritorijose, kuriose taikomos Sutartys, laikantis jose nustatytų sąlygų, o Jungtinės Karalystės atveju – Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, ir jos teritorijoje[1].

Materialinė taikymo sritis

17. Susitarimas turėtų apimti žemės ūkio maisto produktų gamybai, platinimui ir vartojimui taikytinas sanitarijos, fitosanitarijos, maisto saugos ir bendrąsias vartotojų apsaugos taisykles, su gyvais gyvūnais ir pesticidais susijusius reglamentus, ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo taisykles ir tam tikriems sektoriams ar produktams taikytinus prekybos standartus. Kiekvienos iš šių sričių klausimai turėtų būti sprendžiami visa apimtimi, įskaitant teisinių reikalavimų ir sertifikavimo bei oficialios kontrolės taisyklių vykdymo užtikrinimą.

Kontrolė ir patikrinimai

18. Laikantis pirmiau aprašyto dinamiško suderinimo principo, susitarimu turėtų būti užtikrinta, kad Jungtinė Karalystė, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, dinamiškai suderintų savo taisykles su atitinkamomis ES taisyklėmis, įskaitant ES taisykles dėl vidaus prekybai taikomos kontrolės ir patikrinimų.

19. Todėl susitarimu taip pat būtų užtikrinama, kad gyvūnų, augalų ir prekių, kuriems taikomos taisyklės, su kuriomis Jungtinė Karalystė pagal susitarimą dinamiškai suderintų savo taisykles, įvežimui į Jungtinę Karalystę, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, iš kitų pasaulio šalių būtų taikomos tos pačios taisyklės, kurios nustatytos atitinkamoje Sąjungos teisėje dėl gyvūnų, augalų ir prekių įvežimo į Sąjungą iš kitų pasaulio šalių.

Kiti aspektai

20. Susitarimas neturėtų pažeisti:

- Sąjungos ir Jungtinės Karalystės tarpusavio prekybai prekėmis taikytinų kilmės taisyklių, nustatytų Prekybos ir bendradarbiavimo susitarime;
- Sąjungos muitų taisyklių.

21. Nepriklausomai nuo derybų eigos ir baigties, Vindzoro sistemoje ir toliau numatoma, kad su sanitarijos ir fitosanitarijos priemonėmis susijusios Sąjungos taisyklės ir kitos atitinkamos Sąjungos taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje.

---

[1] Pagal Vindzoro sistemą Sąjungos sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių srities teisė automatiškai taikoma Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Vindzoro sistema reglamentuojama Sąjungos ir Šiaurės Airijos tarpusavio prekyba, taip pat judėjimas tarp Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos.

SUSITARIMAS DĖL JUNGTINĖS KARALYSTĖS IR SĄJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMŲ SUSIEJIMO

Teritorinė ir materialinė taikymo sritis

22. Sąjungos atveju susitarimas dėl Jungtinės Karalystės ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų susiejimo turėtų būti taikomas teritorijoms, kuriose taikomos Sutartys, laikantis jose nustatytų sąlygų, o Jungtinės Karalystės atveju – Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Didžiąja Britanija, ir jos teritorijoje. Susitarimas taip pat turėtų būti taikomas Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, išskyrus didmenines elektros energijos rinkas, kur ir toliau bus taikomos Vindzoro sistemos 9 straipsnyje ir 4 priede nustatytos priemonės. Susitarimu turėtų būti užtikrinta, kad Jungtinė Karalystė apyvartinių taršos leidimų prekybai taikytų tą pačią teritorinę taikymo sritį, kokią Sąjunga taiko aviacijai ir jūrų transportui.

23. Į susitarimą turėtų būti įtraukti visi apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų, tokių kaip tos, kurioms taikoma Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir išvestiniai teisės aktai, susiejimo aspektai.

24. Visų pirma turėtų būti aiškiai nustatyti į susitarimo taikymo sritį patenkantys sektoriai. Be kitų sektorių, į taikymo sritį turėtų būti įtraukti elektros energijos gamybos, pramoninės šilumos gamybos (išskyrus individualų būstų šildymą), pramonės, vidaus ir tarptautinio jūrų transporto ir vidaus bei tarptautinės aviacijos sektoriai. Atsižvelgiant į šią taikymo sritį, susitarimu turėtų būti užtikrintas dinamiškas Jungtinės Karalystės taisyklių suderinimas su atitinkamomis Europos Sąjungos taisyklėmis, kad būtų išvengta anglies dioksido nutekėjimo ir konkurencijos iškraipymo rizikos. Susitarime turėtų būti nustatyta procedūra, pagal kurią būtų galima toliau plėtoti sektorių, kuriems taikomas susiejimo susitarimas, sąrašą.

25. Susitarimu taip pat turėtų būti užtikrintas dinamiškas Jungtinės Karalystės nuostatų suderinimas su Sąjungos finansų reguliavimo ir priežiūros sistemos, taikytinos prekybai ES ATLPS leidimais ir jų išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, nuostatomis.

Užmojis

26. Susitarime turėtų būti nustatytas reikalavimas, kad Jungtinės Karalystės išmetamų teršalų riba ir mažinimo trajektorija būtų bent tokio pat plataus užmojo kaip Sąjungos išmetamų teršalų riba ir mažinimo trajektorija.

27. Susitarime neturėtų būti apribojimų, kurie Sąjungai ir Jungtinei Karalystei trukdytų siekti didesnio užmojo aplinkosaugos tikslų, atitinkančių jų tarptautinius įsipareigojimus.

Apyvartinių taršos leidimų pripažinimas

28. Į susitarimą turėtų būti įtraukta pareiga pripažinti pagal vienos šalies apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą išduotus apyvartinius taršos leidimus kitos šalies apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje.

Pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas

29. Susitarimu turėtų būti sudarytos sąlygos Sąjungos ir Jungtinės Karalystės kilmės prekėms taikyti abipuses atitinkamų Sąjungos ir Jungtinės Karalystės pasienio anglies dioksido korekcinių mechanizmų išimtis, jei laikomasi atitinkamų Sąjungos ir Jungtinės Karalystės teisės aktų nuostatų.

Kiti aspektai

30. Susitarimu turėtų būti užtikrinta, kad prekyba apyvartiniais taršos leidimais ir jų išvestinėmis finansinėmis priemonėmis pirminėse ir antrinėse rinkose būtų vykdoma laikantis tų pačių taisyklių, kurios taikomos Sąjungoje, įskaitant atitinkamas finansų sektoriaus taisykles.

31. Susitarimu turėtų būti užtikrintas Sąjungos apyvartinių taršos leidimų rinkų vientisumas.

32. Į susitarimą turėtų būti įtrauktos atitinkamos nuostatos, susijusios su galimybe Sąjungai pradėti derybas dėl Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos susiejimo su kitų trečiųjų šalių apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemomis.

33. Susitarime turėtų būti nustatytos atitinkamos pereinamojo laikotarpio nuostatos dėl apyvartoje esančių apyvartinių taršos leidimų tuo atveju, jei susitarimas nutraukiamas.

FINANSINIS ĮNAŠAS

34. Jungtinė Karalystė turėtų padengti atitinkamas dalyvavimo bendroje sanitarijos ir fitosanitarijos erdvėje ir susitarimo dėl Jungtinės Karalystės ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemų susiejimo įgyvendinimo išlaidas.

35. Jungtinė Karalystė turėtų finansiškai prisidėti prie atitinkamų išlaidų, susijusių su Sąjungos darbu šiose politikos srityse, padengimo. Tai apima finansinį įnašą į, *inter alia*, atitinkamų Sąjungos agentūrų, sistemų ir duomenų bazių, prie kurių Jungtinė Karalystė gautų tinkamą prieigą, veikimą.

PROCEDŪRINĖ DERYBŲ VEDIMO TVARKA

36. Komisija turėtų vesti derybas konsultuodamasi su Tarybos Jungtinės Karalystės klausimų darbo grupe, kuri yra SESV 218 straipsnio 4 dalyje nurodytas specialusis komitetas.

37. Komisija turėtų laiku konsultuotis su specialiuoju komitetu ir teikti jam ataskaitas. Komisija turėtų laiku teikti visą būtiną su derybomis susijusią informaciją ir dokumentus.

38. Komisija turėtų nuolat laiku teikti Europos Parlamentui visą informaciją apie derybas.